

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **K. K.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 września 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Hrubieszowie

z dnia 23 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 120/24,

**1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia
środka kompensacyjnego z art. 46 § 1 k.k. zawartego w pkt II,**

**2. wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji obciąża
Skarb Państwa.**

Waldemar Płóciennik Eugeniusz Wildowicz Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

K. K. został oskarżony o to, że „w dniu 13 listopada 2018 r. w nieustalonym miejscu ze skutkiem w miejscowości H. pow. [...] działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził A. L. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie

515 zł w ten sposób, że wystawił do sprzedaży na portalu ogłoszeniowym OLX przedmiot w postaci telefonu komórkowego marki S., a następnie wprowadził pokrzywdzonego w błąd, co do swojej tożsamości oraz zamiaru i możliwości wywiązania się z przyjętych na siebie zobowiązań wynikających z faktu zawarcia umowy kupna sprzedaży, czym działał na szkodę A.L.”, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 120/24, Sąd Rejonowy w Hrubieszowie uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzuczonego mu czynu, wyczerpującego dyspozycję art. 286 § 1 k.k., i za to:

- I. na podstawie art. 286 § 1 k.k. orzekł wobec K. K. karę jednego roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności,
- II. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec niego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz A. L. 515 złotych,
- III. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Żadna ze stron nie zaskarżyła wyroku Sądu Rejonowego, który uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego.

Kasację na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o środka kompensacyjnym z art. 46 § 1 k.k. (pkt II wyroku), zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 46 § 1 k.k., polegające na orzeczeniu wobec oskarżonego K. K. środka kompensacyjnego w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego A. L. kwoty 515 zł, podczas gdy w dacie wyrokowania przez Sąd Rejonowy przedmiotowa szkoda nie istniała z uwagi na jej dobrowolne naprawienie przez oskarżonego w toku postępowania przygotowawczego”. W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie rozstrzygnięcia zawartego w pkt II zaskarżonego wyroku, dotyczącego środka kompensacyjnego z art. 46 § 1 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona na korzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 46 § 1 k.k. w razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, stosując przepisy prawa cywilnego, obowiązek naprawienia, w całości albo w części, wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Warunkiem zastosowania tego przepisu wobec sprawcy przestępstwa jest jednak istnienie szkody w chwili orzekania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 lipca 2014 r., III KK 54/14; z dnia 18 lutego 2015 r., II KK 27/15 czy z dnia 6 września 2022 r., V KK 141/22).

Trafnie zauważa Prokurator Generalny, odwołując się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2021 r., V KK 113/21, że w sytuacji gdy sprawca chociażby w części samodzielnie naprawił wyrządzoną szkodę, środek kompensacyjny przewidziany w art. 46 § 1 k.k. w tym zakresie nie może zostać orzeczony, albowiem środek ten zawsze związany jest z wielkością istniejącej, a więc nienaprawionej szkody (również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2013 r., III KK 27/13)

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozważanej sprawy podnieść należy, iż ze złożonych przez K. K. w postępowaniu przygotowawczym w dniu 29 lipca 2021 r. wyjaśnień wynikało, że dokonał on przelewu 515 złotych na konto A. L. (k - 106-107/tom I). Pokrzywdzony A. L. potwierdził fakt otrzymania tej kwoty, która została mu zwrócona na numer rachunku bankowego, zeznając, iż osobą oddającą mu pieniądze był K. K. (k - 109-110/tom I). W aktach sprawy znajduje się również potwierdzenie wykonania w dniu 29 lipca 2021 r. operacji przelewu 515 zł, zleconego przez K. K. na rzecz odbiorcy A. L. (k - 112) i potwierdzenie przelewu Express Elixir dokonanego przez K. K. na rachunek bankowy A. L. 515 zł (k - 111).

Wynikające z akt sprawy okoliczności wskazują zatem, że w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy w Hrubieszowie w niniejszej sprawie szkoda wyrządzona przestępstwem, którego popełnienie przypisano oskarżonemu K. K. nie istniała, z uwagi na jej dobrowolne naprawienie przez oskarżonego w toku postępowania przygotowawczego.

Orzeczenie zatem przez Sąd Rejonowy w pkt II wyroku środka kompensacyjnego z art. 46 § 1 k.k. było niedopuszczalne i stanowiło rażące naruszenie tego przepisu prawa materialnego poprzez jego niezasadne zastosowanie, a jego wpływ na treść

prawomocnego wyroku należy ocenić jako istotny - w rozumieniu art. 521 § 1 k.p.k., gdyż skazany poniósł większe, niż określone w przepisach prawa materialnego konsekwencje prawne, wynikające z popełnienia przez niego przypisanego mu przestępstwa.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy uwzględnił kasację Prokuratora Generalnego i uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Hrubieszowie w zaskarżonej części.

[J.J.]

[a.ł.]

Waldemar Płóciennik Eugeniusz Wildowicz Małgorzata Wąsek-Wiaderek